

УДК 330.675

Бондар А. Р., студентка
Чала Т. Г., к. е. н., доцент,
кафедра статистики, обліку та аудиту
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Інституційне середовище економіки України характеризується високим рівнем нестабільності та невизначеності в умовах дії військового стану.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» інноваційна інфраструктура – це «сукупність підприємств, організацій, установ, їх спілок, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги з підтримки інноваційної діяльності» (фінансові, консультаційні, юридичні освітні та ін.) [3].

Однією з ключових вимог для успішного підприємництва, особливо в умовах воєнного стану та в період післявоєнної розбудови, є здатність розвивати та пропонувати щось унікальне для ринку. Підприємництво стало асоціюватися з творчістю, здатністю розробити щось оригінальне, зокрема ідею чи репрезентацію ідеї.

Для інновацій потрібна творчість, але інновація – це, більш конкретно, це застосування творчості. Інновація – це прояв творчості в придатному для використання продукті чи послуги. У підприємницькому контексті інновація – це будь-яка нова ідея, процес чи продукт або зміна існуючого продукту чи процесу, що додає цінність до існуючого продукту чи послуги.

Для успішного розвитку інноваційного підприємництва в Україні необхідне поєднання трьох концепцій: креативності, інновацій та винахідництва [4]. Розглянемо кожну із них.

Креативність – це творча здатність розвивати щось оригінальне, зокрема ідею чи репрезентацію ідеї, з елементами естетичного відчуття.

Інновації – це інноваційні зміни, які додають цінність існуючому продукту чи послугі.

Винахід – це дійсно новий продукт, послуга або процес, який, хоча і заснований на ідеях і продуктах, які з'явилися раніше, є стрибком, творінням, справді новим і відмінним від попереднього.

Один із способів використати на практиці ці три концепції – зв'язати їх із дизайнерським мисленням. Дизайнерське мислення – це метод зосередження рішень щодо дизайну та розробки продукту на потребах замовника, зазвичай включає процес, керований емпатією, для визначення складних проблем і створення рішень, які вирішують ці проблеми. Складність є ключем до дизайнерського мислення [4].

Прості проблеми, які можна вирішити з достатньою кількістю грошей і сил, не вимагають особливого дизайнерського мислення. Креативне мислення та планування – це пошук нових рішень проблем із кількома складними змінними. Створення продуктів для людей, які є складними, а іноді й непередбачуваними, вимагає дизайнерського мислення.

Більш інноваційними вважаються малі підприємства, що є можливим за таких причин: відсутність укоріненої бюрократії, більш конкурентні ринки та сильніші особисті стимули для підприємців. У сучасній економіці малі підприємства відіграють важливу роль як новатори і часто є технологічними лідерами. Підприємства можуть впроваджувати технологічні та організаційні інновації за допомогою стратегій, обраних керівництвом, та мати вирішальне значення для успіху інноваційно-орієнтованої економіки в умовах воєнного стану та в період післявоєнної розбудови [1, с. 111].

Засобом створення конкурентоспроможної економіки є тісна взаємодія наукових досягнень із використанням нових технологій виробництва. Сьогодні домінуючим шляхом є шлях, заснований на використанні стратегій підвищення

інноваційного потенціалу, що визначають пріоритетні для держави напрями науково-технічного прогресу. Підприємства, які впроваджують інновації, можуть збільшувати обсяги продукції, підвищувати конкурентоспроможність і розширювати ринки збуту [2].

В цілому ефективне функціонування вітчизняної інноваційної системи залежить від того, наскільки ефективно взаємодіють учасники інноваційного процесу як елементи колективної системи створення знань та їх використання для технічного прогресу та забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Досвід провідних підприємств на ринку показує, що інновації є неминучими. Невелика кількість компаній здатна запроваджувати радикальні інновації. Конкурентоспроможність більшості підприємств забезпечується за допомогою впровадження інновацій, креативності та винахідництва.

Література

1. Ісаков Н. Б. Різні масштаби підприємств в економіці та інноваційному розвитку України // Наука та наукознавство. 2011. №4. С. 106-115.
2. Маркова В. Д. Конвергенція нововведень, Інновації, № 3 (137), 2010, С. 89-91.
3. Про інноваційну діяльність: Закон України № 40-IV від 4.07.2002 р.: (Редакція станом на 12.04.2022) / Верховна Рада України // URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
4. Creativity, Innovation, and Invention: How They Differ. Entrepreneurship. URL: <https://openstax.org/books/entrepreneurship/pages/4-2-creativity-innovation-and-invention-how-they-differ>